Секція 1. Теорія і практика розвитку соціально-економічних систем в умовах становлення інформаційного суспільства.

Хоменко І. О.,д.е.н., професор
Потапенко Я. О., здобувачка вищої освіти 3 курсу гр. ОА-181
Національний університет «Чернігівська політехніка» (м. Чернігів, Україна)

ГЛОБАЛЬНА ЦИРКУЛЯРНА ЕКОНОМІКА ЯК ЗАСІБ ПОБУДОВИ НОВОГО ЕКОЛОГІЧНО СТІЙКОГО СУСПІЛЬСТВА

Людство завжди задовольняло свої потреби та досліджувало нові технології. Це не тільки сприяло розвитку НТП, але й зробило кардинальний антропогенний вплив на техногенне середовище, що призвело до глобальних змін, а саме суттєвих світових екологічних проблем. За допомогою впровадження циркулярної економіки необхідно зменшити вплив економічної діяльності на екологічну безпеку.

Ф. Деккер, Г. Кротова, Дж. Крамер, Ж. Даджайн, Л. Хуньян, Л. Артеменко порушили питання циркулярної економіки в різних країнах. Досліджували вплив ефективності використання ресурсів на економічний розвиток у великих "зелених" сучасних країнах такі вчені: К. Гейзер, Б. Данилишин, Л. Мусіна, Т. Кваша, Д. Пуджарі, С. Морх, К. Самерс [1].

У щорічному звіті Всесвітнього економічного форуму про глобальні ризики вказується, що в майбутньому, економічний та політичний розрив у світі збільшиться, що лише посилить глобальні екологічні проблеми. Зараз людству найбільше потрібні світові лідери та великі компанії, які розроблять та запровадять заходи щодо боротьби із загрозами щодо клімату, довкілля, здоров'я та технологічних систем. Тому необхідно використовувати всі ефективні методи для просування концепції циркулярної економіки, виявляти та усувати потенційні ризики для економічних, екологічних та соціальних операцій у процесі швидкого переходу до циркулярної економіки [2].

Експлуатація природних ресурсів прискорюється в умовах зменшення ресурсів, при чому людство в той же час генерує постійно зростаючі потоки відходів та забруднюють навколишнє середовище. Глобальне використання ресурсів в розрахунку на одну на особу є набагато більшим ніж відновлення ресурсів у розрахунку на одну особу (рис. 1).

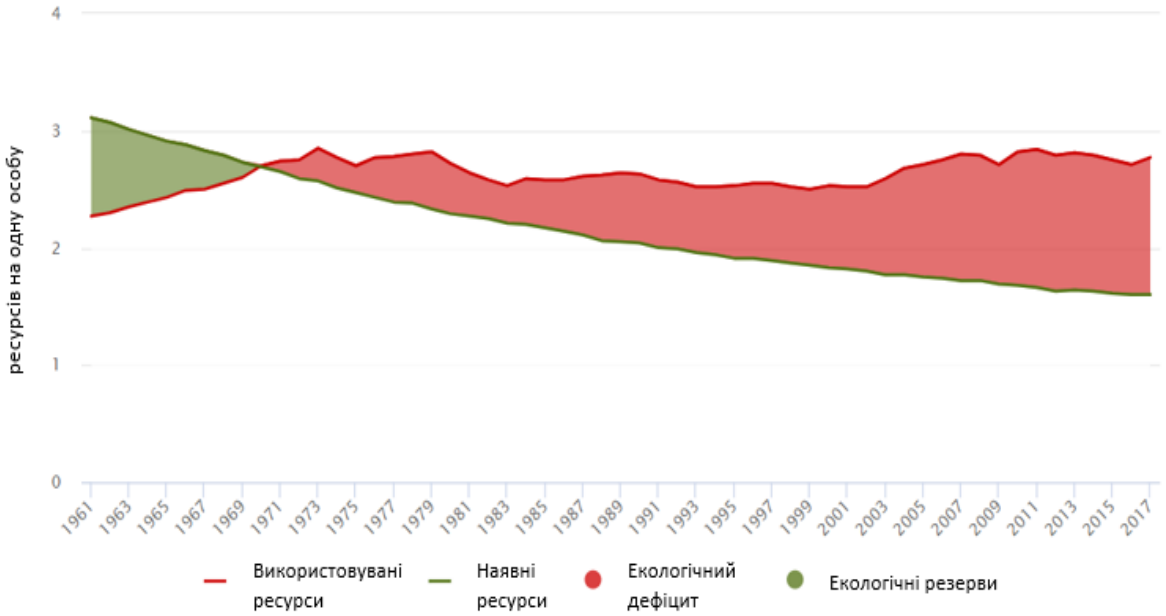

Рисунок 1 - Кількість наявних ресурсів та кількість використовуваних ресурсів в розрахунку на одну особу [3].

Поточний рівень глобального споживання та пов'язана з цим надмірна залежність від утилізації відходів та викидів, а не повторного використання та переробки, унеможливлюють екологічну безпеку на світовому рівні. Екологічну стелю планетарних меж подолано, і людство ризикує дестабілізувати геологічні умови, від яких залежить наше суспільство. Тим не менше, зростаюче використання ресурсів для багатьох людей зміцнило соціальні основи, доходи та добробут. Однак довгострокове благополуччя людей залежить від здорового навколишнього середовища, забезпечуючи ресурси, необхідні для задоволення основних потреб людини, включаючи доступ до чистої води, їжі та притулку [4].

На відміну від традиційної економіки, кругова модель є найуспішнішим способом економії ресурсів та матеріалів, а отже це шлях до постійного економічного росту.

Уряди країн можуть і, можливо, повинні зробити більше для забезпечення сталої кругової економіки. Однак існує загальний консенсус щодо того, що влада не може здійснити радикальні зміни, які потрібні світу. Співпраця всіх суб'єктів циркулярної моделі економіки є ключовим фактором для її впровадження. Спільні дії всіх відповідних зацікавлених сторін у суспільстві, від уряду до компаній, громадянського суспільства та наукових кіл, є критично важливими.

Можемо зробити висновок, що необхідно змінювати тенденцію зростання використання ресурсів і підвищення рівня накопичення відходів, оскільки на даний час це головний виклик, що стоїть перед сучасним суспільством, і є умовою безпечного майбутнього.

Список використаних джерел

1. Європа – від лінійної до циркулярної економіки. Електронний ресурс. – Режим доступу: http://ua.euronews.com/2015/12/04/from-a-linear-to-a-circular-economy.

2. Звіт Всесвітнього економічного форуму. Електронний ресурс. – Режим доступу: http://www3.weforum.org/docs/WEF_Global_Risk_Report_2020.pdf

3. Програма ООН з навколишнього середовища (UNEP), Глобальні матеріальні потоки та продуктивність ресурсів: Звіт про оцінку для Міжнародної групи ресурсів ЮНЕП, 2016. Режим доступу: http://unep.org/documents/irp/16-00169_LW_GlobalMaterialFlowsUNEReport_FINAL_160701.pdf.

4. Циркулярна економіка і глобалізоване управління відходами / І. Зварич // Журнал європейської економіки. - 2017. - Т. 16, № 1. - С. 41-57. - Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/jee_2017_16_1_5.

5. Буяльська Н.П., Хоменко І.О. Еколого-економічна ефективність використання елегазу. Економіко-екологічні аспекти сталого розвитку: колективна монографія. Чернігів: ЧНТУ, 2017. С.19-31.

6. Khomenko I.O., Yusukhno S.I., Rakhnii O.Y. Ecological degradation and its main reasons. Юність науки – 2019: соціально-економічні та гуманітарні аспекти розвитку суспільства: зб. тез міжнар. наук.-практ. конф. студентів, аспірантів і молодих вчених. (м. Чернігів, 17-18 квітня 2019 р.). у 2-х ч. Чернігів: Черніг. нац. технол. ун-т, 2019. Ч. 1. С. 63-64.

7. Хоменко І.О., Бабаченко Л. В., Падій Я.В. Проблеми та напрями переробки твердих побутових відходів в Україні. Економіка та суспільство. 2017. № 12. С. 454-458.